

Uvod

Sveprisutni trend globalizacije, buran napredak savremenih tehnologija, recesija, te cjelokupno ekonomsko i društveno ozračje u našoj zemlji nametnuli su potrebu definiranja industrijske politike u Federaciji BiH.

Ovaj elaborat podijeljen je u sedamnaest poglavlja. U prvom je dat retrospektivni presjek ekonomske i tehnološke slike FBiH, gdje je razmatranje započeto sa osvrtom na stanje industrije prije rata, nastavljeno sa rekapituliranjem ratnih šteta, te obnovom industrije nakon rata gdje su brojni ekonomski pokazatelji privrednog razvoja FBiH obrađeni statistički i prikazani grafički.

Drugo poglavlje posvećeno je uticaju naučno-tehničkog i tehnološkog procesa u svjetlu globalizacije na razvoj industrijske proizvodnje na FBiH i pri tome su analizirani: stanje nauke, tehnološki razvoj i životna sredina FBiH, tehnologija, konkurentnost i izvozni potencijal, promjena vlasništva i revitaliziranje industrije, razvoj informatičkog društva u EU (regija Zapadnog Balkana), te evropeizacija FBiH.

Industrijski sektori kao što su sektor metalne industrije, sektor elektro-industrije, sektori drvne, građevinske, grafičke, hemijske, farmaceutske, vojne industrije, te sektori industrije nemetala, tekstila, kože i obuće predmet su analize i istraživanja u poglavljima od 3-10. Za svaki sektor je dat presjek stanja proizvodnih programa, stanje tehnologija i tehnoloških sistema, razmatrana je mogućnost revitaliziranja i moderniziranja tehnologije, načinjena je SWOT analiza, te konačno utvrđeni strateško-razvojni ciljevi. S ciljem što vjerodostojnijeg sagledavanja stanja u privrednim sektorima obuhvaćenim analizom, te prepoznavanja suštinskih aktuelnih problema koji ometaju privredni razvoj, izvršeno je anketiranje svih relevantnih privrednih subjekata putem jedinstvenog upitnika čijim su pitanjima obuhvaćeni opći podaci o firmi, finansijski pokazatelji, kadrovi, proizvodni program, stanje tehnologije, proizvodnja, razvoj, izvoz/uvoz sirovina i gotovih proizvoda, mjere ekonomske politike, strana ulaganja i sistem podsticanja razvoja.

Unutarnja i vanjska ograničenja za funkcioniranje i razvoj industrijske proizvodnje FBiH identificirana su i eksplicitno navedena u jedanaestom poglavlju. Pored vlastite analize, a s ciljem što realnije i vjerodostojnije interpretacije ograničenja, formiran je drugi upitnik kojim je obuhvaćeno šest grupa ograničenja (opće fiskalno okruženje, vlast kao faktor ograničenja, fiskalni sistem, radna snaga, infrastruktura i sistemi poslovne podrške) sa ukupno 48 uticajnih faktora.

Stanje konkurentnosti predmetom je analize dvanaestog poglavlja, dok je u trinaestom poglavlju pažnja posvećena analizi postojećih institucija odgovornih za

tehnološki razvoj FBiH. Četrnaesto poglavlje fokusira se na glavne naučno-istraživačke projekte za podršku industrijskog razvoja, nauku, informacijske tehnologije, daje odgovore na pitanja šta razvijati i u šta investirati, te definira prioritete u oblasti naučno-istraživačkih i istraživačko-razvojnih projekta.

U petnaestom poglavlju razmatran je institucionalni razvoj FBiH usmjeren na razvoj industrijske proizvodnje.

U 16. poglavlju ovog elaborata izvršena je detaljna analiza stanja u FBiH u pomenutim industrijskim sektorima te, kako iz perspektive ekonomskog i pravnog okvira stranih ulaganja tako i iz perspektive promoviranja izvozne orijentacije formulirane odgovarajuće preporuke. Također je izvršeno sagledavanje i mogućih pravaca djelovanja države koje bi za cilj imalo uklanjanje i ublažavanje tehnološkog zaostajanja i ograničenja, te bilo u funkciji razvoja industrije i bržeg pristupa EU fondovima i stvaranju uvjeta i ambijenta za modernu, profitabilnu, izvozno-orijentiranu industrijsku proizvodnju.

I konačno, umjesto zaključka, kao centralno pitanje elaborata 'Razvoj industrijske politike u FBiH' u završnom, sedamnaestom poglavlju, date su horizontalne mjere, te eksplicitno ekstrahirani modeli industrijske politike za sektore pojedinačno.

Tekst elaborata obogaćen je sa 6 priloga: Organizacijska struktura BiH navedena je u prvom prilogu, informacije o Institutu za akreditiranje BiH – Bata, pregled univerziteta, te pregled tehničkih i ekonomskih fakulteta u FBiH navedeni su u prilogima 2, 3 i 4, kako slijedi, dok su primjerci dva upitnika korištena pri radu data u prilogima 5 i 6.